

Årsrapport 2018

Bromma stadsdelsnämnd

Rapport från
stadsrevisionen
Nr 8, 2019
Dnr: 3.1.4–29/2019

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, stad.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Årsrapport 2018

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av Bromma stadsdelsnämnds verksamhet under 2018.

Revisorerna bedömer att Bromma stadsdelsnämnd delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Endast 15 av kommunfullmäktiges 26 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts.

Vi hänvisar i övrigt till bifogad årsrapport som revisorerna behandlade den 20 mars 2019. Rapporten överlämnas till Bromma stadsdelsnämnd för yttrande senast den 28 juni 2019.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande

Åsa Hjortsberg Sandgren
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms Brommas stadsdelsnämnd från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget. Däremot bedöms det verksamhetsmässiga resultatet inte vara helt förenligt med kommunfullmäktiges mål. I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden att den bidrar till att uppfylla de fyra inriktningsmålen. Nämnden bedömer däremot att endast 15 av kommunfullmäktiges 26 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Under året har revisionskontoret bland annat granskat kontinuitet inom hemtjänsten, försörjningsstöd, inköpsprocessen och löneprocessen. Granskningarna har inte identifierat några väsentliga avvikelser i den interna kontrollen. Några utvecklingsområden har dock identifierats, bl.a. avseende att säkerställa att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade hemtjänstinsatser.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följa gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret följer löpande upp och bedömer hur nämnden har beaktat rekommendationerna. Av de granskningar som följts upp under 2018 har nämnden i huvudsak beaktat revisionens rekommendationer.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat.....	2
2.2 Verksamhetsmässigt resultat.....	3
3. Intern kontroll	4
4. Bokslut och räkenskaper	5
5. Uppföljning av tidigare års granskning	6

Bilagor

Bilaga 1 - Årets granskningar	7
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	12
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	16

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i bilaga 3.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i bilaga 1.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 2.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2018 i samband med genomgång av 2017 års granskning och avstämning inför år 2018.

Granskningsledare har varit Anna Nording vid revisionskontoret och Richard Vahul vid PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms Bromma stadsdelsnämnd från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det ekonomiska utfallet ligger i nivå med budget. Däremot bedöms det verksamhetsmässiga resultatet inte vara helt förenligt med kommunfullmäktiges mål. Nämnden bedömer att endast 15 av kommunfullmäktiges 26 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2018:

Driftverksamhet (mkr)	Budget 2018	Bokslut 2018			Budgetavvikelse 2017
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	1 878,0	1 933,4	-55,4	2,9%	-29,5
varav kapitalkostnader	10,4	10,6	-0,2	1,9%	0,9
Intäkter	313,8	369,1	55,3	17,6%	34,9
Verksamhetens nettokostnader	1 564,2	1 564,3	-0,1	0%	6,3
Verksamhetens nettokostnader efter resultatöverföringar	1 564,2	1 564,1	0,1	0%	0,4

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 0,1 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

Nämnden redovisar dock avvikelser inom vissa verksamhetsområden. De största avvikelserna finns inom verksamhetsområdena äldreomsorg (-7 mnkr) och stöd och service till personer med funktionsnedsättning (-6,1 mnkr). Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna inom äldreomsorgen främst på underskott i hemtjänsten i egen regi. Däremot är underskottet inom hemtjänsten i egen regi lägre i år än tidigare år. Underskottet inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppger nämnden bland annat beror på fler klienter men även på kostnader för inhyrda socionomkonsulter vilket inte var budgeterat för.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Sammantaget redovisar nämndens resultatenheter ett negativt utfall i förhållande till budget. Under året har 0,2 mnkr tagits i anspråk

vilket medför att den samlade resultatfonden vid utgången av 2018 uppgår till 43,5 mnkr.

2.1.2 Investeringsverksamhet

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 4,4 mnkr i förhållande till budget. De största avvikelserna finns inom stadsmiljöverksamheten och klimatinvesteringar. Avvikelserna inom stadsmiljöverksamheten avser främst att beställda tillgänglighetsförbättringar på parkvägar etc. endast delvis har kunnat genomföras på grund av snö och kyla. Avvikelserna inom klimatinvesteringar hänförs till att bygget av ett solcellsdrivet teknikhus har försenats. Nämnden ansöker om ombudgetering med 0,9 mnkr för klimatinvesteringen.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2018 bedöms inte var helt förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen av i vilken utsträckning kommunfullmäktiges inriktningsmål, verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har avrapporterat beslutade mål och uppdrag. Avrapporteringen ger rimliga förutsättningar för att kunna bedöma mål måluppfyllelse.

I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden att den bidrar till att uppfylla fullmäktiges fyra inriktningsmål. Nämnden bedömer däremot att endast 15 av kommunfullmäktiges 26 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts och att tio uppfylls delvis. Ett verksamhetsmål uppfylls inte. Det verksamhetsmål som nämnden bedömer att de inte uppnår är ”Transporter i Stockholm är miljöanpassade”. Resultatet i måluppfyllnad har försämrats jämfört med 2017. Föregående år bedömde nämnden att de uppfyllde 23 av kommunfullmäktiges verksamhetsmål. Nämnden uppger att det bland annat beror på att de har höjt sin ambitionsnivå i år genom att flertalet indikatorer har ett högre målvärde än fullmäktiges målvärde.

Verksamhetsmålet ”Alla barn i Stockholm har god och jämlika livschanser och uppväxtvillkor” är delvist uppfyllt. Revisionen noterar att det finns indikatorer under verksamhetsmålet som visar på en negativ trend för andra året i rad. Det avser bland annat andel nöjda

föräldrar, andel förskollärare av totalt antal anställd (årsarbetare) och självvärdering utifrån läroplansuppdraget. Nämnden har påbörjat ett arbete med att analysera resultatet.

Revisionskontorets granskning visar att det i huvudsak finns grunder för nämndens målbedömning

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår i vilken utsträckning arbetet är integrerat i organisation, system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp den interna kontrollen.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Av redovisningen framgår att inga väsentliga brister har noterats. Några utvecklingsområden har dock identifierats, bl.a. avseende att säkerställa att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade hemtjänstinsatser och att rutiner för löpande uppföljning och kontroll av upplagda attestbehörigheter.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden har förutsättningar för en tillräcklig intern styrning och kontroll. Nämndens system för intern kontroll är aktuellt och upprättat i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Arbetet med den interna kontrollen är integrerat i organisation, system och det löpande arbetet. Nämnden gör en årlig riskbedömning som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras. Utifrån denna har en plan för intern kontroll upprättats. Det finns utvecklingsmöjligheter i att säkerställa att det finns en röd tråd mellan riskbedömningen och internkontrollplanen, såsom att samtliga oönskade händelser med högt risktal ingår i internkontrollplanen.

Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet. Kontroller enligt den interna kontrollplanen har genomförts under året och de avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits. I granskningen har det dock framkommit att samtliga kontroller inte har dokumenterats.

Nämnden har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Ekonomi och verksamhet följs systematiskt upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Nämnden har system och

rutiner för uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra.

Årets uppföljningar har identifierat ekonomiska problem inom verksamhetsområdena äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Nämnden har genomfört åtgärder för att komma tillrätta med budgetavvikelsen inom äldreomsorgen genom att aktivt arbeta med handlingsplaner för att minska underskottet inom hemtjänsten i egen regi. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har nämnden vidtagit åtgärder bland annat genom att den egna personalen utför del av dubbelbemanning som tidigare köpts in.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndens styrning och uppföljning av att hemtjänsten säkerställer att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade insatser. Revisionen bedömer att nämndens styrning och uppföljning inte är helt tillräcklig för att säkerställa att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade hemtjänstinsatser. Nämnden rekommenderas att säkerställa att uppföljning av beslutade hemtjänstinsatser sker minst en gång per år. Vidare bör stadsdelsnämnden säkerställa att beställarenheten har tillgång till aktuella genomförandeplaner för samtliga brukare och att dessa kontrolleras mot beställning och att den enskildes önskemål om när och hur insatserna ska utföras går att utläsa av genomförandeplanen för varje enskilt ärende.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har bland annat omfattat ekonomiskt bistånd, intäktprocessen och personalkostnader, löneprocessen. Avvikelse har identifierats men sammantaget bedöms den interna kontrollen i huvudsak vara tillräcklig. Nämnden rekommenderas dock att anmäla bokföringsmässiga nedskrivningar till nämnden. Granskningarna redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret följer löpande upp och bedömer hur nämnden har beaktat rekommendationerna.

Av de granskningar som följts upp under 2018 har nämnden i huvudsak beaktat revisionens rekommendationer, se bilaga 2.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2018- mars 2019

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning (uppföljning rapport 2015:6)

År 2015 genomförde stadsrevisionen en granskning av stadens samverkan avseende planering och byggande av bostäder med särskild service. En uppföljande granskning har genomförts och den visar att berörda nämnder har utvecklat planeringen för byggande av bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt stadsdelsnämnderna Bromma, Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Skarpnäck.

Det finns en stadsövergripande samverkansgrupp vilken sammankallas av socialnämnden. Det har dock framkommit att kommunikationen till stadens berörda nämnder och bolag bör förbättras. Det är viktigt att berörda nämnder och bolag känner till samverkansgruppens ansvar, uppdrag och pågående arbete.

I mars 2018 godkände socialnämnden framtagna boendeplan avseende bostäder med särskild service, vilken har upprättats i samverkan med stadsdelsnämnderna. I boendeplanen saknas samordning av planering av boenden för personer med resurskrävande diagnoser, men prognos och behov för dessa grupper ska enligt uppgift framgå i kommande års boendeplaner. Planen ska beslutas av kommunstyrelsen. Boendeplanen visar att stadens behov av bostäder med särskild service inte tillgodoses under flera år framöver inom stadens bostadsbestånd med nuvarande planering.

Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillfrågas om behov vid markanvisningsskedet, vilket även ska dokumenteras av exploateringsnämnden. Även stadsbyggnadsnämnden ska utarbeta rutiner för anmälan av behov av bostäder vid detaljplanarbetet. Samverkan i tidigt skede i planering av byggandet av bostäder med särskild service har utvecklats och strukturerats men upplevs, av vissa av de intervjuade vid stadsdelsförvaltningarna, fortfarande inte som helt tydlig.

Intern kontroll

Kontinuitet inom hemtjänsten (rapport nr 11, 2018)

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om stadens styrning och uppföljning av hemtjänsten säkerställer att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade insatser. Granskningsen har omfattat äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Bromma och Södermalm.

Såväl äldrenämnden som stadsdelsnämnderna ställer krav på kontinuitet i utförandet av hemtjänstinsatser. Definitionerna av kraven bedöms dock inte vara helt tydliga.

Genomförandeplaner och kontaktmannaskap har av staden lyfts fram som viktiga metoder för att stärka kontinuiteten inom hemtjänsten. Granskningsen visar att genomförandeplanerna inte utgör det verktyg för att uppnå god tids- och omsorgskontinuitet som fullmäktige avsett. I många fall går det inte att utläsa av innehållet i genomförandeplanen om den äldres önskemål om hur och när utförandet ska ske har tillgodosetts. Vidare innehåller genomförandeplanerna oftast inte tillräcklig information för att kunna utgöra stöd till personalen vid utförandet av insatser.

Granskningsen visar att kontaktmannen regelbundet utför insatser hos dem de är kontaktman för, vilket bedöms vara positivt avseende personal- och omsorgskontinuiteten. I granskningsen har det dock framkommit att utförarnas behov av en effektiv planering av bemanningen kan medföra risk för att kontinuiteten i kontaktmannaskapet åsidosätts.

Det finns möjlighet att följa upp kontinuiteten i utförandet vid s.k. individuppföljning. Inte minst vad gäller den äldres uppfattning om utförandet. Granskningsen visar dock att det inte alltid framgår av dokumentationen om pågående insatser har följts upp vad gäller innehåll, omfattning och kvalitet minst en gång per år. Den äldres uppfattning om utförandet framgår inte heller på ett tydligt sätt av dokumentationen. Risk finns därmed att kontinuitetsaspekter inte följs upp på ett systematiskt sätt på individnivå.

När det gäller avtals- och verksamhetsuppföljning av hemtjänstutförare inom stadens valfrihetssystem kan konstateras att det finns flera former av uppföljning. Med anledning av att centrala begrepp gällande kontinuitet inte är definierade i stadens kravställning mot hemtjänstutförare är det dock svårt att göra en bedömning av om uppföljningen avseende kontinuitetsaspekter är tillräcklig.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens styrning och uppföljning inte är helt tillräcklig för att säkerställa att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade hemtjänstinsatser.

Revisionskontoret rekommenderar stadsdelsnämnden att säkerställa att uppföljning av beslutade hemtjänstinsatser sker minst en gång per år. Uppföljningsdokumentationen bör omfatta insatsernas innehåll, omfattning och kvalitet samt den enskildes uppfattning om utförandet. Vidare bör stadsdelsnämnden säkerställa att beställarenheten har tillgång till aktuella genomförandeplaner för samtliga brukare och att dessa kontrolleras mot beställning och att den enskildes önskemål om när och hur insatserna ska utföras går att utläsa av genomförandeplanen för varje enskilt ärende.

Nämnden har den 21 februari 2019 lämnat ett yttrande över rapporten.

Behörighetshantering i ekonomisystemet Agresso

En granskning har genomförts av behörighetshantering i ekonomisystemet Agresso. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig avseende tilldelning, uppföljning och borttag av behörigheter i Agresso. Granskningen visar att det finns behörighetsblanketter för merparten av registrerade behörigheter i Agresso. Det förekommer inte några otillåtna rollkombinationer. En genomgång av behörigheter sker årligen. Genomgången av behörigheter fokuserar på de användare som aldrig varit inne i Agresso och de användare som inte varit inne i systemet de senaste 90 dagarna. Därmed sker ingen systematisk genomgång av de användare som loggat in i systemet någon gång under de senaste 90 dagarna. Det innebär att det inte uppmärksammas om en anställd har bytt arbetsuppgifter och därmed borde ha andra behörigheter i Agresso. Nämnden rekommenderas att säkerställa att samtliga användare har underskrivna behörighetsblanketter. Vidare rekommenderas nämnden att förbättra systematiken i ändring/avslut och kontroller av behörigheter i Agresso.

Ekonomiskt bistånd

En granskning har genomförts av utbetalningen av ekonomiskt bistånd. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen visar att det framgår av nämndens delegationsordning vem som är behörig att handlägga och besluta om ekonomiskt bistånd. Det finns en rutin och arbetsfördelning i arbetsprocessen för utbetalning av ekonomiskt bistånd. Avstämningar genomförs innan utbetalning och en uppföljning av utbetalningar genomförs månatligen.

Intäktprocessen

En granskning har genomförts av intäktprocessen. Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll är tillräcklig. Granskningen visar att nämnden har regler, rutiner och ansvarsfördelning för fakturering och kravhantering. Av nämndens delegationsordning framgår vem som är behörig att makulera kundfakturer. Det sker en löpande uppföljning av de ärenden som överlämnats till inkasso. Det framkommer i granskningen att den senaste bokföringsmässiga nedskrivningen inte har anmälts till nämnden, i enlighet med stadens anvisningar. Nämnden rekommenderas att anmäla bokföringsmässiga nedskrivningar till nämnden.

Inköpsprocessen

En granskning har genomförts av inköpsprocessen. Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll inte är tillräcklig. Granskningen visar att det saknas en aktuell attestförteckning som överensstämmer med registrerade behörigheter i ekonomisystemet Agresso. Vidare saknas rutiner för löpande uppföljning och kontroll av upplagda attestbehörigheter och löpande uppföljning av avtal. Tvåhandsprincipen har tillämpats i samtliga fall och det görs regelbundna avstämningar av leverantörsreskontran mot huvudbok. Det finns rutiner för som säkerställer att inköp av varor och tjänster sker i enlighet med stadens regler och lagstiftning. Nämnden rekommenderas att säkerställa att attestförteckningen är aktuell och att den överensstämmer med attestbehörigheterna i Agresso. Vidare bör nämnden implementera rutiner för löpande uppföljning och kontroll av upplagda attestbehörigheter och att fakturer alltid attesteras i enlighet med attestförteckningen.

Löneprocessen

En granskning har genomförts av lönehanteringen i syfte att bedöma om nämnden har en intern kontroll som säkerställer att räkenskaperna är rättvisande. Granskningen har genomförts genom en registeranalys på nämndens samtliga lönetransaktioner under perioden 1 januari 2018 till och med 31 augusti 2018. Bland annat har kontroll av reseräkning, traktamenten, ologiska/avvikande personnummer och ålder ingått i analysen. Vidare har avstämning av transaktioner skett mot personalregister.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har en intern kontroll som säkerställer att räkenskaperna är rättvisande avseende lönehante-

ringen. Bedömningen grundar sig på att samtliga avvikelser verifierats utan anmärkning. I granskningen noterades dock att det finns lönefordran på personal pga. av att felaktiga lönebelopp betalats ut.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

AR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Atgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
P 6/2015	Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning Nämnden bör strukturera sin kartläggning av framtida behov, tillse att informationen i Paraply-systemet är aktuell samt säkerställa att planering av nya omsorgsbostäder sker i tidigt skede och att det byggs tillräckligt för att tillgodose behoven.	X			Vid planeringsmöten för bostadsexploateringar i Bromma anmäler förvaltningen behov av nya lägenheter i grupp- och servicebostäder. Därutöver deltar förvaltningen i den så kallade genomförande-gruppen. I gruppen ingår Micasa Fastigheter, representanter för stadsdelarna samt en representant från socialförvaltningen som tillika är sammankallande för gruppen. Syftet med denna grupp är att få en samlad bild av behovet av bostäder med särskild service. Socialförvaltningen har påbörjat en långsiktig systematisk kartläggning av framtida behov. Nämnden har gjort en översyn av rutinerna gällande dokumentation och information i Paraplysystemet, vilka finns dokumenterade på gemensam samarbetsyta.	2018
AR 2016	Granskning av lönerutin med fokus på löneskulden För att stärka den interna kontrollen bör nämnden överväga att mer löpande under året följa upp uppkomna löneskulder per enhet samt vilka åtgärder som enheten vidtagit.		X		Förvaltningen har påbörjat ett större arbete där redovisningsansvarige tillsammans med HR-personal går igenom rutinerna och befintlig skuld för att undvika att nya felaktigheter uppkommer och för att minska nettoskulden. Arbetet är påbörjat men kommer att slutföras under 2019	2018
P 8/2016	Lokalförsörjning, förskola och skola Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna samt utbildningsnämnden bör skapa former för strukturerad samverkan, både vad gäller prognostisering av barn och elever samt planering i stadsbyggnadsprocessen.				Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen kommande år.	
AR 2016	Handläggning och dokumentation i enlighet med DUR för personer med funktionsnedsättning Nämnden bör utveckla en systematisk kvalitetssäkring av DUR-metodiken, framförallt avseende den enskildes uppfattning om				Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen kommande år.	

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	sina behov och hur dessa kan tillgodoses. Genomförd kvalitetssäkring bör även dokumenteras.					
AR 2017	Ensamkommande barn – personliga utgifter Stadsdelsnämnden rekommenderas utifrån granskningen att säkerställa att genomförandeplaner upprättas för samtliga barn, bland annat för att tillse att det individuella behovet av ersättning för personliga utgifter beaktas i planering och uppföljning. Nämnden bör säkerställa att individuppföljning sker systematiskt och bland annat omfattar personliga utgifter.				Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen kommande år.	
P 8/2017	Direktupphandling Nämnden bör säkerställa att direktupphandlingar genomförs i enlighet med LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling vad gäller konkurrensutsättning, seriositetsprövning och dokumentation.				Nämnden har avlämnat ett yttrande på revisionsrapporten den 1 februari 2018. I yttrandet anges att nämnden kommer att vidta åtgärder bland annat i form av utbildnings- och informationsinsatser till enhetschef. Direktupphandling ingår i nämndens internkontrollplan för 2018. Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen under 2019.	2019
AR 2017	Momshantering Nämnden bör säkerställa att underlag för momscompensation kan tillhandahållas på begäran. Då momscompensation yrkas med 18 procent av lokalkostnad och 5 procent av resterande kostnad måste nämnden kunna visa entreprenörens lokalkostnad. Nämnden bör göra en översyn av samtliga intäktskonton för att säkerställa att alla utgående försäljningstransaktioner har identifierats och att utgående moms redovisas.		X		Nämnden har påbörjat ett arbete med rekommendationen.	2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
AR 2017	Uppföljning och kontroll av löneutbetalningar Nämnden bör säkerställa att stadens riktlinjer för internkontroll av lönehantering efterlevs.				Nämnden har påbörjat ett arbete med rekommendationen. Samtliga enhetschefer har en elektronisk attest. Enhetscheferna ska stämma av lönekostnader månadsvis.	2019
AR 2017	Nämndens delegationsordning Nämnden bör tydliggöra tillämpning av delegation, vidaredelegation och verkställighet i delegationsordningen. Nämnden bör införa systematiska kontroller för att säkerställa att delegationsordningen efterlevs.				Revisionskontoret kommer att följa upp rekommendationen under 2019.	2019
AR 2017	Rutiner för automatiska periodiseringar Nämnden bör säkerställa att automatiska periodiseringar blir korrekta.			X	Nämnden har påbörjat ett arbete genom att det pågår ett arbete med att utveckla en rutin för avstämning av periodiseringar av de automatiska periodiseringarna. Rutinen kommer att testas under 2019 för att sedan permanenteras.	2019
AR 2018	Behörighetshandling i ekonomisystemet Agresso Nämnden behöver säkerställa att samtliga användare har underskrivna behörighetsblanketter. Nämnden bör förbättra systematiken i ändring/avslut och kontrollen av behörigheter.					2019
AR 2018	Intäktprocessen Bokföringsmässiga nedskrivningar ska anmälas i nämnden.					2019
AR 2018	Inköpsprocessen Nämnden bör säkerställa att attestförteckningen är aktuell och att den överensstämmer med attestbehörigheterna i Agresso. Nämnden bör implementera rutiner för löpande uppföljning och kontroll av					2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	upplagda attestbehörigheter och att fakturor alltid attesteras i enlighet med attestförteckningen.					

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i> –	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller *Inte rättvisande*

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
 - Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
 - Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
 - Nämnden har en fungerande styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
 - Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
 - Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet.
-

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.